

[Poul Hansen (Kalundborg).]

våben sideordnet, absolut sideordnet med hær og søværn må ligesom forsvarrets opdeling i landsdelskommandoer, regioner o. s. v. betragtes som en nødvendig følge af den krigstekniske udvikling. Disse 2 nydannelser indenfor forsvarsorganisationen tager, så vidt jeg forstår det, ikke mindst sigte på sammen med hjemmeværnet at værne os mod det overrumplende eller rent kupagtige overfald. Der er for så vidt intet nyt i bestemmelsen om, at forsvarsministeren er forsvarrets øverste myndighed, som det i hvert fald har været den anerkendte praksis, så længe vi har haft en forsvarsminister. Det er også den eneste mulige myndighedsfordeling i et demokratisk, parlamentarisk samfund. Ved at tage bestemmelsen med i loven opnår vi imidlertid, at der ikke kan være nogen som helst tvivl på dette punkt, og det anser vi fra vor side for meget vigtigt.

Som jeg allerede har nævnt, er lovforslaget om forsvarrets ordning kun det første af en række lovforslag om forsvaret, som efterhånden må forelægges rigsdagen. Selvom forarbejderne til disse andre lovforslag er påbegyndt i forsvarskommissionen, bl. a. i dennes personeludvalg, er der endnu et betydeligt arbejde tilbage.

Det er nu snart 4 år siden kommissionen blev nedsat, og jeg forstår i og for sig godt, at det spørgsmål kan melde sig, om der ikke er gået meget lang tid, før vi nåede så vidt, at det første lovforslag kunne fremkomme fra kommissionen. Bl. a. er spørgsmålet behandlet på ledende plads i „Dansk militært Månedshefte“ for februar i år og behandlet på en sådan måde, at jeg finder det nødvendigt at gøre et par bemærkninger hertil. Men først vil jeg dog gerne fastslå, at de udenrigspolitiske forudsætninger for et dansk forsvar har ændret sig flere gange i den tid, kommissionen har arbejdet. Dette har nødvendigvis medført en betydelig forsinkelse. Dertil kommer, at de problemer om enhedsledelse og administrationsomlægning, som der nu er fundet en løsning på, har nødvendiggjort meget omfattende forhandlinger dels mellem de militære myndigheder indbyrdes, dels mellem disse og kommissionen. Hvis der ikke havde været uenighed mellem de militære myndigheder, og hvis 5 mands udvalget og dets formand, den højtærede forsvarsminister, ikke havde været så samvittighedsfuld i retning af at få alle synspunkter grundigt overvejet, kunne arbejdet vel nok have været tilendebragt noget hurtigere, men jeg tror ikke, at nogen med rette kan kritisere,

at problemerne er blevet behandlet omhyggeligt. Der havde derimod været grund til kritik, hvis det modsatte var sket.

Jeg har gjort disse bemærkninger bl. a. med henblik på den artikel i „Dansk militært Månedshefte“, som jeg nævnte før. Artiklens hovedtanke er åbenbart den, at der ved forsvarskommissionens sammensætning og arbejdsform er taget for lidt hensyn til den militære sagkundskab. Artiklen fastslår, at kommissionen er en rent parlamentarisk kommission, og at dens ensidige sammensætning indebærer fare for alvorlige ulemper. Der tales om, at mulighederne for et mindre tillidsfuldt forhold mellem kommissionsmedlemmerne på den ene side og den militære sagkundskab på den anden side ikke kan udelukkes, og at arrangementet med de stemmeløse militærrepræsentanter i sig selv er udtryk for mindre veludviklet tillid. I fortsættelse heraf hedder det — og jeg beder igen den højtærede formand om tilladelse til et citat —:

„De militære repræsentanter får herved ikke lejlighed til at deltage i forhandlingerne på lige fod som medlemmer, og man har ved ordningen afskåret dem fra at afgive dissens, hvilket iøvrigt efter loven ethvert mindretal er berettiget til.“

Senere i artiklen forekommer forskellige mindre velovervejede bemærkninger om kommissionens politiske repræsentanter, og det kritiseres, at regeringen har valgt forsvarsministeren til kommissionens formand. Der ligger i dens hele, noget arrogante tone ligesom en antydning af, at man ikke kan forvente en tilstrækkelig saglig hensyntagen fra politikernes side. Jeg beklager meget, at en sådan artikel er fremkommet, og at den overfor hærens officerer fremtræder på en så forholdsvis autoritativ måde. Det fremgår af hele artiklen, at dens forfatter ikke har noget kendskab til det, han kritiserer: forsvarskommissionens arbejdsform.

Lad mig slå fast: der er ikke ved selve kommissionens sammensætning sket nogen tilsidesættelse af den militære sagkundskab. Man har simpelthen fulgt skemaet fra de seneste forsvarskommissioner. Forsvarskommissionen af 1902 havde foruden formanden 18 medlemmer, som repræsenterede de politiske partier, og desuden 4 tilfornedede sagkyndige fra hær og flåde. Disse 4 havde ikke stemmeret. Forsvarskommissionen af 1919 havde foruden formanden 17 repræsentanter for de politiske partier og derudover 6 tilfornedede fra hær og søværn. Disse 6 havde ikke stemmeret. Den nuværende forsvarskommission har foruden